

Fredrikstad, 22. april 2021

## Prosjektrapport – Fagpressens kompetansestøtte brukt til IJs START-kurs 53

Jeg, Marte Bjerke, er journalist i Fagbladet, og fikk i februar 2020 kompetansestøtte fra Fagpressen til å gjennomføre Institutt for Journalistikks (IJ) START-kurs, et kurs som tar sikte på å utdanne redaksjonelle medarbeidere uten formell journalistutdanning.

**Litt om kurset:** START-programmet omfatter fire kurssamlinger, hver på fem dager (cirka 150 undervisningstimer), samt øvelser og oppgaver mellom kurssamlingene. Kurset gjennomføres i samarbeid med Høgskulen i Volda. Gjennomført kurs gir eksamensrett. Bestått eksamen gir 30 studiepoeng. De fire kurssamlingene hadde følgende hovedtemaer: Journalistikk i dag, juss og etikk, kilder, offentlighet og research, sjangre og skriving, og til slutt intervjueteknikk og repetisjon av pensum.

Jeg starta på kurset som journalist og seinere redaktør i Musikkultur og tok eksamen som journalist i Fagbladet.

Kurset skulle opprinnelig ha oppstart våren 2020, men ble utsatt til august på grunn av koronapandemien. Hjemmeeksamen ble avholdt 12. mars 2021.

**Innholdet:** Den første samlingen var i all hovedsak viet *presseetikk*. Svein Brurås ved Høgskulen i Volda ga en grundig gjennomgang av Vær varsom-plakatens innhold gjennom konkrete eksempler fra nyhetsbildet og saker som har vært behandlet i Pressens Faglige Utvalg (PFU). Brurås la vekt på diskusjon og refleksjon, og deltakerne fikk flere ganger prøve seg på å «leke» PFU. Hvordan ville vi ha argumentert for eller mot en fellelse?

Det at deltakerne hadde ulik bakgrunn og ballast fra journalistikken, gjorde disse seansene svært lærerike og interessante – de utvidet perspektivet og bidro for min del til en sterkere bevissthet om presseetikken.

*Kildekritikk* var et annet sentralt tema i første samling, med Trygve Aas Olsen fra IJ som foreleser. Også her var utgangspunktet de konkrete sakene fra journalistikken. Bar Vulkan-saken er ett eksempel. Både gjennomgangen og samtalene i plenum har skjerpa min kritiske ryggmargsrefleks rundt kildevalg.

Samling to var særlig viet *pressejuss og offentlighet*. Her var Arne Jensen, generalsekretær i Norsk redaktørforening, en av foreleserne, sammen med Trygve Aas Olsen.

Pressejussen kan nok for mange oppleves som et litt komplekst felt. Jensen tok oss gjennom de delene av lovverket som berører det journalistiske arbeidet og trakk opp grensene mot etikken. Vi gikk inn i konkrete dommer og saker – svært nyttig for å få en klarere forståelse av jussen.

Under temaet *offentlighet* gikk vi gjennom hva slags informasjon, registre og databaser journalister har krav på innsyn i og hvordan man går fram for å få innsyn. Vi lærte om hvordan vi kan søke og drive research i for eksempel databaser, og vi lærte om *deep web*-søk. Hvordan sette opp søk som gjør at du finner informasjon som befinner seg under overflatesøk i Google? Dette var et tema Ståle De Lange Kofoed fra IJ underviste i. Mange praktiske

oppgaver gjorde dette både interessant og underholdende. Hvordan sette sammen ulike opplysninger for å finne informasjonen du leter etter? Denne typen spørsmål jobba vi med.

Samling tre var viet *skrivning* med Asgeir Olden fra IJ. Her gikk vi gjennom de ulike journalistiske sjangrene, så på gode eksempler og øvde på å skrive. For de av oss som har jobba en stund som journalist er nok dette kjent stoff, men likevel skjerpende å få en repetisjon på hva som ligger i verktøykassa og hvordan man best kan bruke det.

På siste samling hadde vi om *intervjuteknikk*. Også dette nyttig, sjøl om det er kjent terreng for de fleste journalister. Å få en oppfriskning er oppdragende og ikke minst inspirerende. Det var Jorunn Gran fra Høgskulen i Volda som var foreleser på denne delen av samlingen.

Siste samling inneholdt også et *videokurs* med Leif Arne Danielsen og Jon Terje Hellgren Hansen fra IJ. Svært effektivt og nyttig kurs. Vi ble kasta ut i flere praktiske oppgaver med en gang, noe som førte til at jeg erfarte at det er mulig å lage en ålreit video med enkle midler, sjøl etter bare to dager.

På siste samling hadde vi også *repetisjon* til eksamen med Trygve Aas Olsen. Dette fungerte som en fin oppsummering og påminnelse om hva vi hadde lært på kurset.

Alt i alt er dette et kurs som har gjort meg til en bedre journalist. Jeg er blitt tryggere i rollen, har lært om temaer jeg ikke har kunnet så mye om og blitt skjerpa og mer bevisst på temaer jeg kjente fra før. Kan anbefale det til deg som er erfaren og trenger oppdatering og inspirasjon, eller til deg som er helt fersk og trenger å lære mer om faget journalistikk.

Med vennlig hilsen

Marte Bjerke, journalist i Fagbladet